

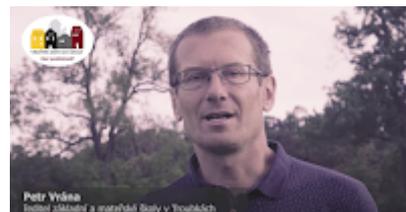
Petr Vrána: Reakce na dopis ministra školství k tématu podpory duševního zdraví dětí

pedagogicke.info/2023/02/petr-vrana-reakce-na-dopis-ministra.html

Janek Wagner



Petr Vrána, ředitel Základní školy a Mateřské školy Troubky, známý ignorováním preventivních hygienických opatření v koronakrizi, reaguje na dopis ministra školství, mládeže a tělovýchovy slovy: *"Ano, děti dnes opravdu nemají lehké dětství. Podepsalo se na nich určitě období covidových restrikcí i současné problémy. Myslím si však, že jsou zároveň obrazem dnešní nemocné společnosti. Podívejte se někdy do našich škol. Udělejte si obrázek o tom, kolik dětí je z úplných rodin (vím, že ani úplná rodina nemusí být funkční), kolika z nich se rodina rozpadla, kolik z nich je ve střídavé péči a jaká další traumata často prožívají. Zjistěte si, jak děti tráví svůj volný čas (i mládež a tělovýchova je v gesci vašeho ministerstva), kdo a jak se jim věnuje. Jsou často především neukotvené, nemají zázemí, nemají motivaci. Jejich rodiče se rozcházejí mnohdy dříve, než začnou řešit nějaké problémy. Jakou hodnotu dnes mají pojmy manželství a rodina? Lidé jsou dnes často v partnerském vztahu jen do té doby, dokud je to pro ně z nějakého důvodu výhodné. Kdo se dnes ohlíží na*



potřeby dětí? Nemůžeme se proto divit, že jsou naše děti často na antidepressivech, mají různé poruchy a závislosti, úzkosti, deprese, sebeпоškozuji se, mají poruchy příjmu potravy a mnohé z nich sáhnou dokonce až k sebevraždě."

Vážený pane ministře,

rád bych touto cestou reagoval na dopis, který jste zaslal ředitelům škol dne 1. 2. 2023.

Po jeho přečtení jsem nabyl dojmu, že se zase vrací po několika desetiletích doba, kdy se budeme obávat o některých skutečnostech ve školách mluvit. Pod rouškou boje s dezinformacemi je nám stále více podsouvána jediná pravda. Tyto snahy stále nápadněji připomínají indoktrinaci, jeden z typických projevů totality.

V této souvislosti mě napadá spousta otázek:

Kdo bude rozhodovat o tom, co je pravda? Je to vládní zmocněnec pro média a dezinformace? Je jím nějaký facebookový cenzor? Blížíme se k vzniku orwellovského Ministerstva pravdy? V konečném důsledku se jedná jen o potlačování nepohodlných názorů. Demokracie znamená dialog.

Jako pozitivní skutečnost vnímám to, že jste si po téměř třech letech na ministerstvu uvědomili, že děti silně vnímají a prožívají negativní jevy, které ovlivňují naši společnost. To je z mého pohledu nečekané prozření. Následně uvádíte příklady událostí, které na děti působily a v dnešní době stále působí. Zastavím se u dvou zmíněných událostí – pandemie nemoci covid-19 a válce na Ukrajině.

Jsem bytostně přesvědčen o tom, že v době pandemie nemoci covid-19 byl právě stát (premiér, ministři, privilegovaní odborníci řídící boj s pandemií) autorem řady dezinformací, které poznamenaly životy mnoha lidí. Vzpomínáte si ještě na některé památné výroky z této

doby? Dovolím si připomenout alespoň jeden z nich: „Kdo je očkovan, neonemocní a nikoho dalšího ani nenakazí.“ **Důvěra byla a je dodnes narušena také z toho důvodu, že stále neproběhla žádná odborná diskuse na téma dopadů protiepidemických opatření na děti, žáky, studenty a zaměstnance škol. Není bohužel zájem vyhodnotit dříve přijatá opatření a jejich dopady na zdraví.** Mantrou každé vlády je, že školství a vzdělávání je prioritou. Přesto dodnes z MŠMT i Ministerstva zdravotnictví zaznívá jen mrazivé mlčení.

V dopisu ředitelům dnes zmiňujete, že je na místě dětem zprostředkovávat znalost základních lidskoprávních dokumentů našeho státu (Listinu základních práv a svobod, Všeobecnou deklaraci lidských práv a Úmluvu o právech dítěte). Bohužel právě tyto dokumenty byly v uplynulých letech ve školách naprosto ignorovány. Vše jste jen nechali vyhnít. Důvěra byla narušena, není snaha ji získat zpět.

Chcete, abychom žáky vedli ke kultivované demokratické diskusi a kritickému myšlení. Souhlasím. Mají však ve vás politikách vhodné vzory? **Jak tedy máme odpovídat na otázky, které se týkají někdejší diskriminace a segregace neočkovaných žáků, nátlaku na očkování, vyvolávání strachu z nákazy a případné smrti prarodičů?**

Ptám se i vás, kolegyně a kolegové. Nekladete si dnes výše položené otázky? Už jste uplynulé náročné období vytěsnili z hlav? Jste rádi, že je to už „za námi“ (ať už jsou napáchané škody jakékoliv)?

V podobném duchu je dnes „veden“ dialog i v otázce války na Ukrajině. Píšete, že se ve veřejném prostoru v poslední době objevuje mnoho zavádějících nebo přímo lživých informací, které často cílí na emoce za účelem vyvolat v lidech strach, či dokonce paniku. Opět souhlasím. Uvědomujete si, že k této atmosféře významně přispívá také řada vrcholných politiků v čele s panem premiérem a ministryní obrany? Každý politik by si měl uvědomit, že svým veřejným vystupováním působí také na mladou generaci. Jak tedy vysvětlit žákům větu pana premiéra o tom, že jsme ve válce či hysterickou reakci ministryně Černochové a mnohých dalších politiků po dopadu bomb na území Polska? Jsme ve válce, nebo hrajeme roli užitečných idiotů v globální hře mocností? Výroky politiků (nejen vládních) jsou prezentovány v televizi, novinových člancích i na sociálních sítích. Denně se s nimi setkáváme a v podstatě se jim nelze vyhnout. Zásadní díl viny na současném stavu naší společnosti mají i mainstreamová média (ta veřejnoprávní nevyjímaje). Také v problematice současného válečného konfliktu je cítit rozdílný přístup k posuzování podobných výroků. Jak jinak si vyložit výklad Úřadu vlády, který větu premiéra Fialy „jsme ve válce“ označil za metaforu, která byla použita v krizovém momentu. Ptám se tedy, kde je hranice mezi metaforou a šířením poplašné zprávy? Pokud podobnou větu sdělí někdo jiný, okamžitě se stává válečným štváčem. Pokud někdo vysloví názor, že by se mělo na Ukrajině jednat o míru, stává se okamžitě mírovým štváčem pracujícím ve prospěch Ruska. Mám proto spíše pocit, že se dopisem, který nám do škol nyní adresujete, vracíme do minulosti, o níž jsme doufali, že je nenávratně pryč. V tuto chvíli je bohužel zpět doba, kdy nás rodiče upozorňovali, abychom o některých věcech ve škole nemluvili. Autocenzura se stále více týká celé polarizované společnosti.

Souhlasím i s tvrzením, že události, v nichž se již několikátý rok pohybujeme, negativně dopadají i na duševní zdraví a pohodu dětí. Ano, děti dnes opravdu nemají lehké dětství. Podepsalo se na nich určitě období covidových restrikcí i současné problémy. Myslím si

však, že jsou zároveň obrazem dnešní nemocné společnosti. Podívejte se někdy do našich škol. Udělejte si obrázek o tom, kolik dětí je z úplných rodin (vím, že ani úplná rodina nemusí být funkční), kolika z nich se rodina rozpadla, kolik z nich je ve střídavé péči a jaká další traumata často prožívají. Zjistěte si, jak děti tráví svůj volný čas (i mládež a tělovýchova je v gesci vašeho ministerstva), kdo a jak se jim věnuje. Jsou často především neukotvené, nemají zázemí, nemají motivaci. Jejich rodiče se rozcházejí mnohdy dříve, než začnou řešit nějaké problémy. Jakou hodnotu dnes mají pojmy manželství a rodina? Lidé jsou dnes často v partnerském vztahu jen do té doby, dokud je to pro ně z nějakého důvodu výhodné. Kdo se dnes ohlíží na potřeby dětí? Nemůžeme se proto divit, že jsou naše děti často na antidepresivech, mají různé poruchy a závislosti, úzkosti, deprese, sebepoškozují se, mají poruchy příjmu potravy a mnohé z nich sáhnou dokonce až k sebevraždě. Nejsou psychologové, nejsou psychiatři, není vize ani snaha situaci zlepšit. Je nutné si také přiznat, že naše děti nemají mezi dospělými vzory, které by je inspirovaly. Jak kdysi řekl Tomáš Baťa: „Příčinou krize je morální bída.“ Jsem přesvědčen o tom, že je tento citát pro dnešní dobu velmi výstižný...

Pane ministře, chci Vás ujistit, že mi téma dezinformací a problematika psychického stavu dětí není lhostejná a snažíme se ve škole s těmito problémy vypořádat. Nemyslím si však, že by nám v tomto snažení byl Váš dopis nějakým přínosem.

S úctou

Petr Vrána, ředitel Základní školy a Mateřské školy Troubky

Poznámka: Je s podivem, že Petr Vrána po excesech v době koronakrize zůstává ředitelem školy.